

Yttrande över promemorian Elektronisk tillgång till barns uppgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården (DS 2023:26)

E-hälsomyndighetens ställningstagande

E-hälsomyndigheten tillstyrker utredningens förslag med nedanstående kommentarer.

E-hälsomyndighetens kommentarer

Övergripande välkomnar E-hälsomyndigheten utredningens förslag där en nationell samordning och tydligare lagstiftning föreslås. Det är viktigt att barns integritet skyddas och att vårdnadshavare inte får tillgång till uppgifter som kan medföra en risk för barnet. Samtidigt finns det ett stort behov av stöd av vårdnadshavare.

11.2.3 Uppgifter ska spärras för vårdnadshavaren om barn som har fyllt tretton år motsätter sig

E-hälsomyndigheten ska spärra uppgifter för vårdnadshavarens direktåtkomst, om barn som har fyllt tretton år motsätter sig vårdnadshavarens åtkomst till uppgifterna. Detta är en ny typ av spärr som E-hälsomyndigheten behöver utveckla för Nationella läkemedelslistan.

12 Ikraftträdande

Utredningen föreslår ett ikraftträdande av lagförändringar den 1 juli 2024, men att det är frivilligt för vårdgivare och E-hälsomyndigheten att ge barn och vårdnadshavare tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till barns patientuppgifter eller andra hälso- och sjukvårdsuppgifter.

Det råder idag begränsad anslutning till den Nationella läkemedelslistan från aktörernas sida. Sista dagen för vårdgivarna att ansluta till Nationella läkemedelslistan är 1 december 2025. Funktionen för spärrar hanteras i Nationella läkemedelslistan. Med ett ikraftträdande före den 1 december 2025 ser E-hälsomyndigheten att det finns en risk att spärrar inte kommer kunna sättas i enlighet med vad som förutsätts enligt utredningens förslag. Detta på grund att det fram tills anslutningen krävs en hantering i ett separat webbgränssnitt som inte är integrerat i vårdinformationssystemet.

Utredningen bedömer att det inte behövs några övergångsbestämmelser. E-hälsomyndigheten kan inte utläsa något resonemang kring hur tidigare registrerade uppgifter i Nationella läkemedelslistan ska hanteras vid tillfället som vårdnadshavare ges direktåtkomst till Nationella läkemedelslistan. Det kan finnas uppgifter som borde vara sekretessbelagda, men som inte har blivit hanterade av vårdgivare.

13.6.1. Konsekvenser för E-hälsomyndigheten

Det krävs teknisk utveckling i Nationella läkemedelslistan för att kunna hantera förslagen avseende spärrar, vårdnadshavares möjlighet till direktåtkomst till sina barns uppgifter från 13 års ålder, samt barnets egen direktåtkomst från 13 års ålder. Denna utveckling bör taktas med anslutningsdatumet till Nationella läkemedelslistan 1 december 2025.

Teknisk utveckling behöver genomföras, vilket kommer att vara förenad med kostnader såväl för E-hälsomyndigheten som för anslutande aktörer inom hälso- och sjukvård och apotek. E-hälsomyndigheten ser inte att det är möjligt att genomföra den tekniska utveckling som krävs fram till förslaget ikraftträdande.

Generella kommentarer

Utredningen tar upp två olika förslag på spärrar. Dels en sekretesspärr för vårdnadshavare som tar stöd i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), (OSL), dels en spärr där barnet från 13 år själv kan motsätta sig vårdnadshavarens åtkomst. Den senare spärren benämner E-hälsomyndigheten som integritetsspärr. När det gäller sekretesspärr ska uppgifterna även spärras mot barnet självt, medan för integritetsspärr, dvs när barnet motsätter sig vårdnadshavarens åtkomst, ska uppgifterna fortfarande visas för barnet. E-hälsomyndigheten ser att det finns en risk att

ett barn kan ha svårigheter att förstå skillnaden på dessa spärrar. Då barnet själv motsätter sig vårdnadshavarens direktåtkomst eller annat elektronisk utlämnande finns det fortfarande möjlighet för vårdnadshavaren att via barnets e-legitimation få direktåtkomst till spärrade uppgifter. Vi delar därför utredningens förslag om att det är viktigt att ta fram och samordna informations- och stödmaterial. Det behöver riktas till såväl hälso- och sjukvården, apoteken, vårdnadshavare och barn.

I detta ärende har generaldirektör Gunilla Nordlöf beslutat. Petra Griekspoor Berglund har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Peter Alvinsson och enhetschef Camilla Hallström deltagit.